

IV. Országos MCC Pedagóguskonferencia

Budapest, 2019. április 26.

Köszöntő

„Bonus intra, melior exi!” Jöjj, ha jó vagy, és távozz még jobbként! Ahogy alapítónk, Tombor András által megfogalmazott mottónk is szemlélteti, a Mathias Corvinus Collegium értéközösségként működik immár több mint húsz éve. Elkötelezett diákjaink magas fokú interdiszciplináris tudásra és olyan korszerű kompetenciákra tehetnek szert intézményünkben, mint a kritikai szemléletmód és az asszertív gondolkodás.

Hiszünk abban, hogy értékálló fejlődés csak hosszú távon érhető el, ezért Collegiumunk a gyakorlatba ültette a lifelong learning vízióját. Így diákjaink a felső tagozattól kezdve a középiskolán át egészen az egyetemi mesterképzés befejezéséig részesei lehetnek tehetséggondozó képzésrendszerünknek, később pedig alumniközösségünk fogadja soraiba őket.

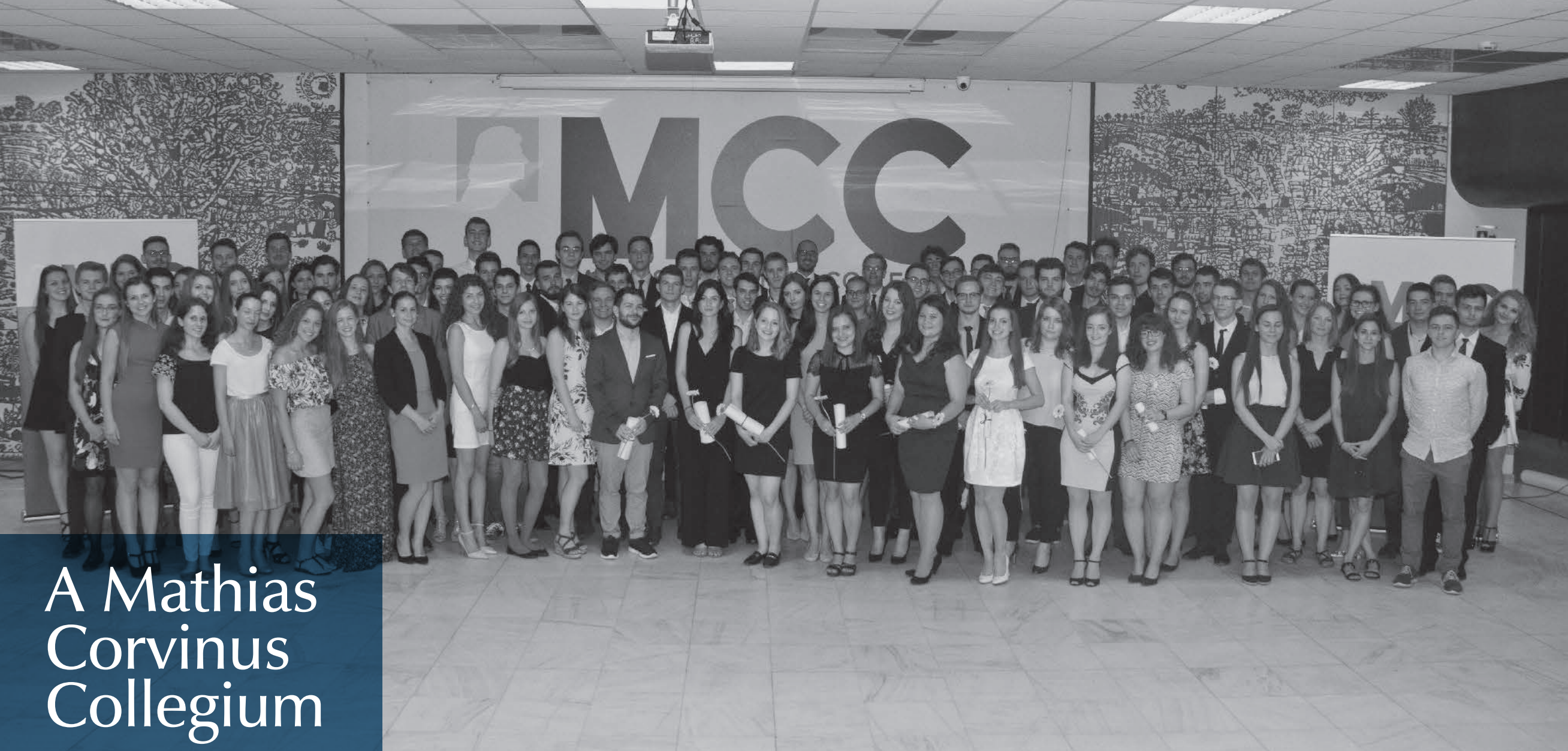
Az MCC azonban nem csupán diákoknak nyújt képzéseket. Célunknak tekintjük, hogy az intézmény működése óta megszerzett tapasztalatokat, tudást, tehetséggondozási módszereket a tágabb környezetünkkel is megosszuk. Valljuk, hogy csak

nyitott gondolkodású, motivált pedagógusi háttérrel valósítható meg a tehetséggondozó munka. Ennek jegyében szervezzük meg a IV. Országos MCC Pedagóguskonferenciát.

Célunk egyrészt körbejárni a középiskolás és a felső tagozatos korosztály tehetséggondozási lehetőségeit és módszereit műhelymunkákon keresztül, másrészt felvázolni a támogató pedagógusi attitűd, illetve az oktatás megújítási lehetőségeit plenáris előadásainkban. A konferencia egyúttal szakmai találkozási pont, közösségi alkalom, ahol a tehetséggondozás iránt érdeklődő pedagógusok számára fórumot biztosítunk a módszertani ötletek megosztására is.

Bízunk benne, hogy a konferencia inspiráló gondolatai mellett e kiadvány a praktikus, módszertani megvalósításban is segítséget nyújt majd a hétköznapi pedagógiai munka során.

Szalai Zoltán
ügyvezető igazgató
Mathias Corvinus Collegium

A Mathias Corvinus Collegium

A Mathias Corvinus Collegium (MCC) a Tombor András és Tombor Balázs alapította Tihanyi Alapítvány fenntartásában, 1996 óta működő tehetséggondozó intézmény, amely Kárpát-medence-szerte nyújt ingyenes, az oktatást kiegészítő, magas színvonalú képzéseket az általános iskola felső tagozatától kezdve az egyetem végéig. Diákjaink a felső tagozattól kezdve a középiskolán át egészen az egyetemi mesterképzés befejezéséig részesei lehetnek tehetséggondozó képzésrendszerünknek, kolozsvári oktatási központunk pedig az erdélyi fiatalokat kapcsolja be az anyaország szellemi vérkeringésébe és az MCC szervezetébe.

Collegiumunk egyetemi képzésében hat szakirányon tanulhatnak hallgatóink, illetve a mesterképzés ideje alatt Vezetőképző Akadémián vehetnek részt, majd a diploma kézhezvételét követően a világ számos pontjára kiterjedő alumnihálózatunk tagjaivá válnak.

Az intézmény olyan hiánypótló képzéseket is szervez, mint a Roma Tehetség Program, a Női Közéleti Vezetőképző Program és a külföldi politikai iskolák. Kiemelkedően tehetséges diákokat támogatunk abban, hogy a bennük rejlő tehetséget – szociokulturális helyzetüktől függetlenül – a legnevesebb oktatók és tanárok segítségével

kibontakoztathassák és kamatoztathassák. Tevékenységünk eredményeképpen a kisközösségek és a nemzet iránt elkötelezett, azért tenni akaró, európai színvonalú szakmai ismeretekkel rendelkező fiatalokat kívánunk képezni. Az MCC a szűkebb és tágabb környezetükért tenni akaró fiatalok nevelése mellett egy, a szélesebb közönség számára is elérhető tudásközpontot működtet. Az intézmény tevékenysége ugyanis nem merül ki a képzési programok szervezésében; az MCC több mint húsz éve elkötelezett a tudományos és közéleti témák felvetése, gyümölcsöző viták és diskurzusok megteremtése mellett. Ebből adódóan képzési

programjai szervezésén túl hangsúlyos részét képezi tevékenységi körének konferenciák, beszélgetések, viták, szakmai összejövetelek szervezése, valamint kötetek szerkesztése és kiadása is. Collegiumunk interdiszciplináris képzésrendszerét számos sikeres együttműködés kíséri, nemzetközileg elismert vendégelőadóink a tudományos élet legkülönbözőbb szegmenseiből érkeznek hozzánk. Oktatási programunkba olyan szaktekintélyek kapcsolódtak be, mint Maróth Miklós és Romsics Ignác akadémikusok, John Lukács történészprofesszor, Bagdy Emőke tehetségszakértő vagy Kádár Annamária mesepszichológus.

A Fiatal Tehetség Program

A Fiatal Tehetség Program (FIT Program) felső tagozatos általános iskolásoknak biztosít komplex szemléletű tehetséggondozást az ország hat régiójában (Budapest, Kecskemét, Miskolc, Pécs, Szolnok, Veszprém), illetve Kárpátalján is.

A FIT Program a Mathias Corvinus Collegium tehetséggondozó képzésrendszerének első pillére, amely a kiemelkedő képességű gyermekek számára szervez az iskolai oktatáson túlmutató, ugyanakkor a mindennapi világunkhoz sok szállal kapcsolódó foglalkozásokat.

Célul tűztük ki, hogy az érintett szülőkkel és pedagógusokkal együtt segítsük a gyermekek kibontakozását, az egyéni érdeklődési területek felfedezését és a későbbi tudatos pályaválasztást. Felkészült és elhivatott oktatóinkkal, modern eszközökkel, otthonos központokkal és gyakorlatorientált képzéseinkkel olyan légkört teremtünk, amelyben a tanulás és a fejlődés is élménnyé válhat.

Programunk hétfői képzési alkalmakon alapul: péntekenként délutáni, szombatonként egész napos, intenzív, ugyanakkor játékokkal oldott foglalkozásokat szervezünk diákjainknak, félévente nyolc alkalommal. Az oktatási napok házigazdái régiós munkatársaink, akik közösség-szervező munkájuk mellett diákjaink fejlődését is végigkövetik, mentorként segítik az egyéni érdeklődési területek kibontakozását.

A FIT Program oktatási koncepciója a készségfejlesztés, a szemléletformálás és a személyes motiváció felkeltésére épül. Képzéseink tematikája és megközelítésmódja is innovatív: olyan területekre fókuszálunk, amik a minket körülvevő világ jelenségeit hozták közelebb diákjainkhoz. Ilyen például a pénzügyi, az egészségügyi és a környezeti tudatosság, a termé-

sztudományos kísérletek, a jövőkutatás vagy a média rejtelmek. Rendhagyó foglalkozásunk az élménybiológia, a robotika vagy a művészet és matematika kapcsolatát bemutató modul. Hetedikeseink és nyolcadikosaink pedig a pénteki workshopok keretében találkozhatnak többek közt a kreatív írással, fizikai kísérletekkel, a világ vallásaival vagy a kortárs művészetekkel, illetve részükre pályaeorientációs foglalkozásokat is biztosítunk. E témakörökkel szakmájukban jártas, élménypedagógiai eszközökkel dolgozó oktatók révén ismerkedhetnek meg diákjaink. Minden képzési nap tapasztalásalapú, a cselekedve tanulás elvére épül. Ezenfelül heti két alkalommal beszédközpontú angol nyelvoktatást biztosítunk diákjainknak. Az oktatási alkalmakat e-learning-feladatok kísérik, így a diákok az egyéni igények szerinti mélységben is elmerülhetnek az egyes tudományterületeken. A rendszer személyre szabott visszajelzéseket biztosít számukra, illetve oktatóvideókkal segíti a tanulási folyamatot.

A FIT Program nagy hangsúlyt fektet a szemléletformálásra is, ezt az oktatási alkalmakon túl konfliktuskezelési és tanulásmódszertani tréning, illetve érzékenyítő foglalkozások segítik elő. A pszichológusaink szervezésében megvalósuló „Érzelmek labirintusa” című tréning a lelki egyensúly megerősítését és az érzelmi intelligencia fejlesztését támogatja, a „Kreatív tanulási módszerek” kurzus pedig a diákok személyiségéhez legközelebb álló tanulási technikák elsajátítását segíti.

Számos külső helyszíni programot (kirándulás, nyári tábor) szervezünk, illetve karitatív akciókkal támogatjuk a rászorulókat is (karácsonyi ruhagyűjtés, állatmenhelyen végzett önkéntes munka).

A Középiskolás Program

A Mathias Corvinus Collegium Középiskolás Programja a motivált, tehetséges középiskolás diákoknak nyújt iskolán kívüli tanulási, fejlődési lehetőséget. Az ingyenesen elérhető e-learning-alapú, társadalomtudományi fókuszú képzéseken túl havi rendszerességgel készség- és képességfejlesztő képzési napokat és évente kétszer tehetséggondozó tábort biztosítunk a képzésre felvételt nyert diákoknak, akik a sikeres érettségi vizsgáik időpontjáig tagjai a programnak. Négy- és nyolchetes e-learning-kurzusaink, szombati rendezvényeink és táboraink közül diákjaink szabadon dönthetik el, hogy melyeken kívánnak részt venni. Lehetőségük van bármelyik időszakban halasztani, passzívalni is, azonban csak a sikeresen elvégzett kurzusokról állítunk ki számukra programbizonyítványt. A programban való részvétel ingyenes.

Elméleti kurzusaink:

1. Modern kori történelem (2x8 hét)
2. Társadalmi tanulmányok (2x8 hét)
3. Közgazdaságtan (2x8 hét)
4. Nemzetközi kapcsolatok (2x8 hét)
5. Pszichológia (8 hét)
6. Állam, jog, szabadság, kötelezettség (8 hét)
7. Íráskészség-fejlesztés (4 hét)
8. Academic Writing (4 hét, angol nyelvű)

Elméleti képzésünk mellett szombatonként rendezett programjaink kiváló lehetőséget teremtenek a képességek, készségek fejlesztésére. Trénerünk segítségével diákjaink különböző gyakorlati képzéseken vehetnek részt kiscsoportos formában.

Tréningek:

1. általános kommunikáció
2. vita- és érveléstechnika
3. prezentáció, esszéírás
4. hatékony tanulás

A konferencia előadói

Dr. Tanács János

tanszékvezető,
Neumann János Egyetem

Dr. Tanács János a Neumann János Egyetem Gazdaságtudományi Karának Menedzsment és Üzleti Kommunikáció Tanszékének vezetője, az érvelés-, tárgyalás- és előadástechnika ismereteinek oktatója és kutatója. Érdeklődése középpontjában jelenleg azok a döntéshozatali helyzetek állnak, amelyeket a puha készségek (soft skillek) megléte vagy hiánya jelentősen meghatároz. Rendszeresen tart céges tréningeket, amelyeken kommunikációs tudását az üzleti és mérnöki szféra képviselőinek adja át. Az MCC Juniorképzés két féléves Logika kurzusának oktatója, valamint a Középiskolás Program rendszeres előadója, vitanapjának koordinátora.

Előadása az alapvető konfliktustípusokról, az érvelési képességek fontosságáról és a középfokú oktatási gyakorlatban történő fejlesztési lehetőségekről szól. A modern érveléstechnika kiindulópontja, hogy eltérő konfliktusok eltérő eszközöket kívánnak ahhoz, hogy a megoldás eredményes és tartós, a döntés optimális legyen. Ez kétirányú képességfejlesztést követel meg. Az egyik lényegében az egyén gondolkodási képességeinek fejlesztését célozza: az illető másoktól függetlenül is tudjon minél inkább racionális, megalapozott álláspontot kialakítani, felülvizsgálni elfogultságait. A másik irány a társas közegben tevékenykedést szolgálja: az egyén képes legyen sikerre vinni a racionálisan kialakított álláspontot, érdemi módon hozzájárulni az optimális közösség döntéshez, konfliktusmegoldáshoz. E két cél együttes megvalósítását szolgálják a megfelelő módszertannal megvalósított csoportos viták.

Fegyverneki Gergő

oktatási szakértő

Fegyverneki Gergő jelenleg a Debreceni Fazekas Mihály Gimnáziumban, a Szent József Gimnáziumban és a Debreceni Egyetemen tanít, az Oktatási Hivatal szakmai fejlesztője. Mindennapi munkája során szívesen foglalkozik újfajta tanítási és tanulási módszerekkel, hogy a 21. századi diákok hatékony oktatásához megtalálja a megfelelő utat. Ezzel kapcsolatos jó gyakorlatait, kutatásait hazai és nemzetközi konferenciákon, műhelyfoglalkozásokon mutatja be, rendszeresen publikál, és képzéseket tart. Az IKT eszközök mellett nagy figyelmet fordít a dramatikus irodalomtanításra, a meseterápiára és a kreatív médiapedagógiára is.

Eddig megjelent kötetei: *IKT-s ötlettár*, *A kaméleon-pedagógus így csinálja...*, *A mobiltanulás ábécéje pedagógusoknak*, *Tiéd a pálya!*, *Játék, munka, tanulás – A 21. századi projekt módszer kézikönyve pedagógusoknak*.

Az internet olyan, mint a sportautó: lehet élvezni a sebességet, de nem árt vigyázni, mert a digitális sztráda is tele van veszélyekkel. Noha a gyerekek egyre fiatalabb korban lépnek be az online térbe, gyakran nincsenek tisztában a háló pozitív és negatív oldalaival. A workshopon éppen ezért olyan motiváló ötleteket, készségfejlesztő módszertani tippeket, hazavihető, kipróbálható és átalakítható jó gyakorlatokat mutat be, amelyekkel minden pedagógus játékosan felkészítheti tanulóit a digitális világ „KRESZ-szabályaira”.

Ábrahám Zsolt

ügyvezető,
Case Solvers

Esettanulmány-versenyzőből lett vállalkozó, egyetemi oktató. Az elmúlt 7 évben 20 ország üzleti iskolájában tartott több mint 100 problémamegoldó tréninget. Az esettanulmány-megoldó képzések mellett 20+ rangos hazai és nemzetközi versenyre készített fel egyetemista diákokat. Szakterülete az esettanulmány-módszer vállalati alkalmazása az üzletfejlesztés, munkáltatói márkaépítés, valamint a toborzás területén. 2018-ban Juhász Istvánnal, a Case Solvers másik társalapítójával közösen felkerültek a Forbes magazin „Harminc sikeres fiatal 30 alatt” listájára.

A digitális forradalom számos lehetőséggel ruházta fel a társadalmat. Ezzel párhuzamosan megváltozott az, hogy a ma és a holnap munkavállalói számára milyen készségek elengedhetetlenek. A problémamegoldás, a kritikus gondolás és a kommunikáció, előadói készségek kerültek előtérbe. Az esettanulmányi versenyek ideális platformként szolgálnak a diákok és vállalatok számára, hogy ilyen környezetben találkozzanak.

Varga Balázs
pszichológus, tanácsadó

Varga Balázs tanácsadó szakpszichológus, az MTA TTK Társadalom és Kulturális Pszichológiai Kutatócsoport munkatársa, egy budapesti általános iskola iskolapszichológusa. Az MCC FIT Program munkatársa, a program keretében tréningeket, előadásokat tart, csoportokat vezet. Évek óta önkéntes munkát végez az Együtt a Daganatos Gyermekéért Alapítványnál. Érdeklődése középpontjában a gyerekek megfelelő pszichológiai közegének támogatása, illetve a pszichometriai módszertani ismeretek elsajátítása áll.

Előadásában az érzelmi intelligencia fogalmáról, a különböző megközelítésekről, a mérhetőség problémájáról és az iskolai gyakorlatban történő fejlesztési lehetőségekről szól. Az érzelmi intelligencia mint képesség jellemzően interakcióban tapasztalható, amikor az egyén felismeri, mi az adott szituációban a legmegfelelőbb viselkedés. Az érzelmi intelligencia fejleszthető, tanulható. A mindennapi fejlesztési lehetőségeken túl (pl.: pontos érzelmkifejezések gyakorlása, tükrözés stb.), csoportos gyakorlásra is van lehetőség. Az előadásban több példa is elő fog kerülni, kettőt pedig a közönség közösen is kipróbálhat kvázi tréning-szituációban.

Dr. Kádár Annamária
mesepszichológus, író

A FIT Program védnöke, dr. Kádár Annamária, a hazai mesepszichológia úttörő alakja Marosvásárhelyről származik, és a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Karán diplomázott pszichológusként. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karán, a Kognitív Fejlődés programon végezte doktori tanulmányait, amivel párhuzamosan a Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett munka- és szervezetszichológusi szakképesítést. Családterápiával, valamint relaxációval és szimbólumterápiával is foglalkozott. Jelenleg a Babes-Bolyai Tudományegyetem marosvásárhelyi karán tanít, az óvoda és elemi oktatás pedagógiája szakon. Kutatási területe a mesepszichológia, amelyhez kapcsolódóan több sikerkönyv szerzője is.

Kutatások igazolják, hogy a diákok személyiségfejlődésének és iskolai sikereinek kulcsa nem csupán kognitív képességeik, hanem érzelmi intelligenciájuk tudatos és következetes fejlesztésén is múlik. A belső harmóniát, az önmagunkkal való elégedettséget csak akkor érhetjük el, ha képesek vagyunk felismerni magunk és mások érzelmeit, kapcsolatokat teremteni, konfliktusokat kezelni, együttműködni, segítséget kérni, vágyakat késleltetni, kitarítani... vagyis, ha fejlett érzelmi intelligenciával rendelkezünk. Előadása arra keresi a választ, hogy a pedagógusoknak milyen eszközei vannak az érzelmi intelligencia fejlesztésére. Felvázolja e személyiségkomponens fontosságát és azokat a módszereket, amelyek a legújabb kutatások tükrében hatékonyan segíthetik az EQ fejlesztését.

Módszertani segédanyagok

Dr. Tanács János

Az érvelési képességek fejlesztése

A modern érveléstechnika kiindulópontja, hogy eltérő konfliktusok eltérő eszközöket kívánnak ahhoz, hogy a megoldás eredményes és tartós, a döntés optimális legyen. Ez kétirányú képességfejlesztést követel meg. Az egyik lényegében az egyén gondolkodási képességeinek fejlesztését célozza: az illető másoktól függetlenül is tudjon minél inkább racionális, megalapozott álláspontot kialakítani, felülvizsgálni elfogultságait. A másik irány a társas közegben tevékenykedést szolgálja: az egyén képes legyen sikerre vinni a racionálisan kialakított álláspontot, érdemi módon hozzájárulni az optimális közösségi döntéshez, konfliktusmegoldáshoz. E két cél *együttes* megvalósítását szolgálják a megfelelő módszertannal megvalósított csoportos viták.

Irodalom:

- Margitay Tihamér 2014 [2004, 2007]. *Az érvelés mestersége*. Budapest: Typotex Kiadó. https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011-0001-526_margitay_az_erveles/2011-0001-526_margitay_az_erveles.pdf (2019. 04. 11.)
- Zentai István – Tóth Orsolya 2004. *A meggyőzés csapdái: Hibák és visszaélések a mindennapi meggyőzésben*. Budapest: Neumann Kht. <http://mek.oszk.hu/05000/05035/05035.pdf> (2019. 04. 11.)

Vitaforatókönyvek és lebonyolítási szempontok¹

Minden formátumra érvényes megfontolások:

- Az egyes formátumok különböző dolgokra tanítanak meg, együtt adnak egy jó repertoárt, amely az életben előforduló számos vitaformátum esetében kreatívan mozgósítható.
- Az egyes körök ideje és száma a tapasztalatok fényében szabadon változtatható, igazítható az órák hosszához, egymásra következéséhez.
- Egy-egy álláspontot képviselhet 1-1 személy vagy 1-1 csoport. Utóbbi esetben akár 2-4 fő/álláspont is szerepelhet érvelőként, azaz egy vitában összesen 2-8 fő is érvelhet.
- A vitát mindig hallgató/diák vezeti le, ez is egy fontos, képességfejlesztést eredményező szerep lehet (lásd *A vitavezető teendői* c. segédlet).
- A vitákat páratlan számú döntőbíró értékeli és hoz döntést arról, melyik mellé teszi a voksát (2-nél több álláspont kapcsán: rangsorolja is az álláspontokat elfogadottságuk alapján).

¹ Az anyag összeállításában közreműködött: Dr. Tanács János, NJE, Menedzsment és Üzleti Kommunikáció Tanszék; Elek Nikolett, BME, Filozófia és Tudománytörténeti Tanszék; Szemere Alexandra, BME, Filozófia és Tudománytörténeti Tanszék.

- A döntőbírók a viták során jegyzetelnek, a hallgatóság esetleg nem.
- A vitákat követő feldolgozás javasolt menete:
 - A döntőbírók meghozzák egyéni döntésüket, de egymással nem vitatják meg, mert az egy újabb vita lenne.
 - A döntőbírók összesítik, hogy ki nyerte a vitát és milyen arányban.
 - A döntőbírók ismertetik az eredményt, de nem indokolják (erre később kerül sor).
 - Az eredmények fényében először a vita szereplői egyesével leszűrik a tapasztalatokat:
 - saját erősségek és fejlesztendők a felkészülés és lebonyolítás fényében, valamint egyénileg és csoportosan (bőségesen ad szempontot!),
 - másik csapat erősségei, azaz mit kell tőlük eltanulni (a másikat nem kritizálják, hanem csak dicsérik, az ún. énvédő tulajdonítási hibát korrigálendő).
 - A vitavezető leszűri a vitavezetésének tapasztalatait: saját erősségek és fejlesztendők a felkészülés és lebonyolítás fényében.
 - Hallgatóság (döntőbírók nem) visszajelzései: számukra kiugró formai vagy tartalmi mozzanatok, amikor egy álláspont formai vagy tartalmi alapon nagyon feljött/erősként jelent meg, illetve nagyon gyengült.
 - Döntőbírók visszajelzései: számukra kiugró 1-3 meghatározó fordulat a vitában (mivel vannak jegyzeteik, szemben a sima hallgatósággal, átkerülhet egy következő órára).
- Összegző, ún. internalizáló kör az óra végén, minden jelenlévő számára (érvelő, vitavezető, döntőbíró, hallgatóság):
 - Vezető kérdése: *Mi volt a számomra legfontosabb tanulsága a látottaknak, amit szeretnék a következőkben használni?*

Az erősen szabályozott forgatókönyvű vita		
	Pro tevékenysége	Kontra tevékenysége
1. kör: 5-5 perc	Pro nyitó érvelése	Kontra nyitó érvelése • Kontra itt helyezheti el a kérdését
2. kör: 3-3 perc	Pro érvelése: • Pro itt helyezheti el a kérdését • Pro válaszol Kontra kérdésére	Kontra érvelése: • Kontra válaszol Pro kérdésére
3. kör: 2-2 perc	Pro összegző érvelése	Kontra összegző érvelése

A formátum sajátosságai

- A formátum kizárja a direkt interakciót (nincs nyílt egymástól kérdés), valamint a közönségkérdéseket (példa: négy párti miniszterelnökjelölti vita 2006-ban², ahol megszabott időkerete volt a meghatározott sorrendben megszólaló érvelőnek, de nem volt lehetőség a keresztbe kérdésre, keresztbe reagálásra).
- A formátum támogatja az előző pont miatt a vita racionális/tényfeltáró mederben tartását, kevésbé lesz érzelmileg túlfűtött.
- A formátum nehézsége a forgatókönyvi szerepek betartása (és betartatása a vitavezető részéről).

² <https://www.youtube.com/watch?v=5PtxcbQyWRE>

Önszabályozó vita forgatókönyve		
	Pro tevékenysége	Kontra tevékenysége
1. kör: 4-4 perc	Pro nyitó érvelése	Kontra nyitó érvelése
2. kör: 10 perc	Pro-kontra önszabályozó kérdés-felelet blokkja	
3. kör: 6 perc	Kérdések a hallgatóságtól	
4. kör: 2-2 perc	Pro összegző érvelése	Kontra összegző érvelése

A formátum sajátosságai

- A formátum 2. köre önszabályozó, az érvelők egymásnak adják, illetve egymástól veszik át a szót interaktív módon. A vitavezető csak a minimális vagy legfontosabb beavatkozási pontokat rögzíti, de nem ő szabályozza, hogy ki mikor szólalhat meg, vagy azt, hogy mennyi ideig beszélhet.
 - Ha a vitavezető túlszabályozza a vita 2. körét, akkor ezzel lényegében visszavezeti az erősen szabályozott forgatókönyvű vitává, és így ez a formátum értelmét veszti. Emiatt az önszabályozó rész túlszabályozása kerülendő.
- A formátum 3. köre megenged közönségkérdéseket.
 - Abban az esetben, ha a döntőbírók nem fedik le a közönséget, érdemes a kérdések lehetőségét a nézők számára tartogatni. Ekkor a döntőbírók nem kérdezhetnek, csak a közönség többi része. Ez a privilégium értékesé teszi a nézői szerepet.
- A formátum önszabályozó része dinamikusabbá, élőbbé teheti a vitát, azonban könnyebben válik érzelmileg túlfűtötté, parttalanná. Érzelmileg erősen terhelt témák esetében érdemes ezzel kalkulálni és inkább az erősen szabályozott forgatókönyvet igénybe venni.
- A formátum nehézsége az önszabályozó részben az érvelők részéről a formális szabályok nélkül, de mégis kulturáltan bonyolított párbeszéd.
- A formátum nehézsége a 3. körben a közönségkérdések megválaszolása.

Önszabályozó forgatókönyvű vita 2-nél több állásponttal			
	1. Álláspont tevékenysége	2. Álláspont tevékenysége	3. Álláspont tevékenysége
1. kör: 4-4-4 perc	Nyitó érvelés	Nyitó érvelés	Nyitó érvelés
2. kör: 10 perc	A 3 álláspont önszabályozó kérdés-felelet blokkja		
3. kör: 6 perc	Kérdések a hallgatóságtól 3 állásponthoz		
4. kör: 2-2-2 perc	Összegző érvelés	Összegző érvelés	Összegző érvelés

A formátum sajátosságai

- A formátum sok vonatkozásban hasonlít az előző, önszabályozó forgatókönyvű vitára, ám fontos különbség, hogy nem kettő, hanem több álláspont vitatkozik.
- A formátum azokban az esetekben használható jól, ahol könnyű kettőnél több álláspontot megfogalmazni.

1. A VITA ELŐTT:

- Tanulmányozza** az előzetesen meghatározott vita forgatókönyvét.
- Végiggondolja**, milyen elemek vannak, amiket a vita forgatókönyve nem szabályoz, és ezekre a kérdésekre saját maga ad választ:
 - Hogyan kezelné például azt a helyzetet, ha a vitázók az első körben nem használnák ki a maximális időkeretüket, átvihetik-e a későbbi körökre a fel nem használt időt. Az ajánlott válasz az, hogy nincs időátvitel.
 - Engedélyezi-e segédeszközök használatát (ppt, táblára írás, handout stb.).

2. A VITA ALATT:

- Határozottan lép fel, kellő hangerővel.
- Megszólítja a vitázókat és a hallgatóságot.
- Ismerteti** a vita témáját.
- Bemutatja** a vitázókat, csoportjaikat a hallgatók felé.
- Ismerteti a szabályokat a vitázók és a nézőközönség számára.
- A vita körei előtt újra elmondja az adott körre vonatkozó szabályokat.
- Követi a vita forgatókönyvét, a szerint jár el.
- Végig figyel**, hogy az érvelők a közönség számára hallhatók legyenek.
- Figyeli az előzetesen megadott időkeret betartását.
- Figyeli, hogy egyszerre csak egy csapat egy vitázója beszéljen.
- Jelezheti, ha az éppen érvelő csapat, személy idejéből egy vagy fél perc van hátra.
- Az idő lejártakor felszólítja az érvelőt, hogy fejezze be az aktuális mondatát.
- Az idő lejártakor a felszólítás után elveszi a szót az érvelőtől.

Ha valamiért félbeszakad a vita:

- Ha fegyelmezés miatt vagy a vitázók hibájából, akkor nincs idővisszatérítés.
- Ha külső tényező miatt, akkor leállíthatja az órát,
 - például az egyik résztvevő rosszul lesz vagy valaki bejön a terembe hivatalos ügyben stb.

Kérdés-válasz jellegű kör esetében:

- Az önszabályozást veszi alapul, **csak akkor lép közbe, ha** nagyon **szükséges**,
 - például az érvelő túl sokáig vezet fel a kérdését, vagy a válaszadó már nem csak a kérdésre válaszol, hanem érvelni kezd, vagy
 - az időkeret lejártakor.
- Elmondja, hogy a vitázóktól tömör, lényegre törő kérdéseket, válaszokat vár, nem monológokat.

Ha a közönség kérdezhet:

- Felszólítja a közönség egyik szólni kívánó tagját, hogy tegye fel a kérdését.
- A kérdést és az arra adott választ követően megkérdezi a kérdezőt, hogy választ kapott-e a kérdésére, ha nem, az megismételheti a kérdését.

3. A VITÁT KÖVETŐEN

- Levonja a szükséges tanulságokat:**
 - Mit csinált jól, mit alkalmazhat legközelebb is.
 - Mit csinált rosszul, mi az, ami fejlesztendő számára.

³ Összeállította: Elek Nikolett, BME, Filozófia és Tudománytörténeti Tanszék.

A Z- és Alfa-generációk digitális szokásai

A mai gyerekek egyre fiatalabb korban kerülnek kapcsolatba a digitális eszközökkel és a világhálóval, ugyanakkor ezek használatában nem elég tudatosak és produktívak. A digitális eszközöket leginkább a közösségi média böngészésére, csevegésre és zenehallgatásra használják, ugyanakkor nincsenek tisztában az internethasználat legfontosabb szabályaival, a digitális világ „KRESZ”-szabályaival, és legtöbbször nem válnak kreatív tartalom-előállítók sem.

A 21. századi tanár

Korunk pedagógusa olyan, mint a kaméleon: nagy szemével figyel, és alkalmazkodik a környezethez. Tanárként módszerekben reagálunk tehát a digitális generáció igényeihez és a 21. századi munkaerőpiac elvárásaihoz. A modern pedagógus egyben – szaktól függetlenül – digitális idegenvezető is. Felhívja tanulóit a figyelmét az internet előnyeire és hátrányaira, az online és offline élet egyensúlyának fontosságára, valamint hidat épít a digitális Neumann-univerzum és a nyomtatott könyves Gutenberg-galaxis között.

A digitáliskultúra-azonos pedagógia

A kultúraazonos pedagógiát (Boreczky 2000) a digitális forradalom kellős közepén a digitális kultúra aspektusából digitáliskultúra-azonos pedagógiaként is értelmezhetjük (Fegyverneki 2013, 2016). Ez azt jelenti, hogy eszközökben és módszerekben reflektálunk a digitális generáció megváltozott információfogyasztási és tanulási szokásaira is a hatékony és eredményes tanítás-tanulás jegyében.

A digitális intelligencia

Az IQ és az EQ mellett ma már figyelembe kell vennünk a DQ, vagyis a digitális intelligencia fejlesztését is formális, informális és nonformális oktatási színtereken egyaránt. A DQ olyan szociális, érzelmi és kognitív képességek összessége, amelyek biztosítják a digitális élet kihívásaihoz való alkalmazkodást és az azoknak való megfelelést. Ebbe többek között éppúgy beletartozik az online önvédelem, mint a netes szerzői jogok ismerete.

Az aktív tanulás

A konstruktivista pedagógia szerint a tanulás nem a frontális oktatást jelenti, amely során a tanulók az információk passzív befogadói, akiknek csak annyi a feladatuk, hogy mechanikusan megtanulják, „bemagolják” és visszamondják az elhangzott információkat. A konstruktivista paradigma szerint a tanulás aktív folyamat, felfedezés. Ezek közül részletesebben megismerjük a tanítási drámát, a projekt módszert, a kooperatív technikákat és a digitális történetmesélést.

Módszertani svédasztal

Az aktív tanulás módszereit jól felhasználhatjuk az internetbiztonság oktatásánál is, ahol a tanulók önállóan vagy csoportosan dolgozhatnak, tudásukat rendszerezik, új ismereteket sajátítanak el, miközben számos készségük (kreativitás, IKT-használat, problémamegoldás, kritikai gondolkodás) jól fejleszthető. Társasjátékokat készíthetnek a világháló veszélyeinek feltárásához, esszében fejthetik ki véleményüket a digitális világról, tanítási drámában fejleszthetik empátiás és kommunikációs készségeiket, eljátszhatják, hogyan védhetjük ki a rosszakarók behálózását, vagy mozgóképen mesélhetik el, hogyan lehet kreatívan használni az internetet egymás tudásának megosztására.

Jó gyakorlatok

Az internetbiztonság és médiatudatosság kapcsán számos projektfeladat közül választhatnak a tanulók a különféle képességterületeknek és érdeklődésüknek megfelelően:

- *Készítetek képes illusztrációval ellátott, jó tanácsokból álló ötletgyűjteményt újonnan regisztrált Facebook-felhasználóknak! Mire ügyeljenek? Hogyan posztoljanak? Milyen előnyei és hátrányai lehetnek a közösségi médiának? Milyen veszélyek leselkednek a felhasználóra? Lehetőleg minél több hasznos pontot szedjetekek össze!*
- *Hozzatok létre olyan figyelemfelhívó és problémamegelőző, preventív társasjátékokat, amely az elektronikus zaklatás veszélyeire hívja fel játékosan a figyelmet! Találjátok ki a játékszabályokat, készítsétek el a játéktáblát, a bábukat, esetleg a különféle kártyákat!*
- *Forgassatok tanulságos kisfilmet az internet buktatóiról, felhívva a figyelmet az internet előnyeire és veszélyeire!*
- *Dolgozzátok ki egy flashmob (villámcsödület) forgatókönyvét, amely felhívja a digitális generáció figyelmét a tudatos és biztonságos internethasználatra!*
- *Indítatok facebookos mozgalmat ismerőseitek körében a cyberbullying és az internetbiztonság témakörében!*
- *Látványos, kreatív plakáton / infografikán / gondolattérképen mutassátok be a világháló pozitív és negatív oldalait.*
- *Készítetek egy nem létező árurol, szolgáltatásról, imázsról vagy pártról figyelemfelkeltő és ötletes reklámplakátot a tanult szempontok alapján! Találjátok ki azt is, ki lenne a reklámozott termék, szolgáltatás, imázs célcsoportja! A reklámjelenetet el is lehet játszani, akár betétdalt énekelve.*

A fentiek közül „Ki zaklat a végén?” címmel kiberbiztonsággal kapcsolatos, preventív társasjátékokat készítettek a diákok. Ehhez játékszabályt, tevékenység- és kérdéskártyákat is gyártottak, amelyek megpróbálják megértetni a játékosokkal, hogyan óvhatják meg magukat az interneten, miért ne adják ki illetékeleneknek a személyes adataikat. Ilyen kérdéskártya például, hogy mi a teendő, ha intim fotókat kérnek valakitől. Újonnan regisztrált közösségimédia-használóknak gyakorlati tippet gyűjtött össze egy másik tanuló csoport többek között arról, mikor és miről érdemes posztolni: ne legyen sértő a megjegyzés, lehetőleg több ember számára legyen érdekes, és a posztoló győződjön meg bejegyzése igazságtartalmáról.

Az esettanulmány-alapú oktatás közel száz éve indult el az amerikai Harvard egyetemről. Az oktatási módszer célja, hogy valós példákön (úgynevezett esettanulmányokon) keresztül adjon át ismereteket és fejlessze a diákok kompetenciáit. A módszer alkalmas történelmi, üzleti, közgazdaságtani, jogi és egészségügyi ismeretek átadására. Az esettanulmányok megoldása során a diákok egy rosszul strukturált⁴ problémát oldanak meg csapatban, időnyomás alatt. Az esettanulmányok középpontjában egy döntéshozó áll, akinek a diákok tanácsokat fogalmaznak kis létszámú csoportokban. A döntéshozó tanácsadói bőrébe bújva a diákok játszva sajátíthatnak el újfajta ismereteket, és közben fejleszthetik a problémamegoldáshoz, időgazdálkodáshoz, csapatmunkához, valamint a prezentációhoz kapcsolódó kompetenciáikat.

HOGYAN IS NÉZ KI MINDEZ?

Példa: Szapolyai János 1526 nyarán

1526 nyarat írunk, amikor is a fiatal II. Lajos, Szapolyai János erdélyi vajdának futárt küldött. Szulejmán szultán hatalmas seregével elindult a Magyar Királyság ellen. Az ország nagy veszélyben van, mit tegyen Szapolyai, az ország egyik legnagyobb főúri méltósága?

HOGYAN HASZNÁLJUNK ESETTANULMÁNYOKAT?

Az esettanulmányok feldolgozásának két formája van: csoportos, otthoni feldolgozás, valamint tantermi, a pedagógus által irányított közös beszélgetés.

I. Otthoni, csoportos feldolgozás

Az esettanulmány megoldása során az úgynevezett CASE (eset) folyamaton mennek végig a diákok. A folyamat lényege, hogy a 3-4 fős csapatok lépésről lépésre gyűjtenek be információkat, azokat értelmezik, elemzik, majd amikor a döntési helyzetet átlátják, megoldási javaslatot fogalmaznak meg a döntéshozónak. A folyamat végén előadják a javaslatukat, és ügyelnek arra, hogy az elkészített prezentációjuk ne tartalmazzon hibákat, és kerek egésznek alkosson.

⁴ Túl sok információt tartalmazó probléma, amelynél a megoldási kritériumok nem meghatározottak, így a cél eléréshez vezető út is bizonytalanabb.

A CASE folyamat lépései, a módszer alkalmazásának menete:

1. C-COLLECT (ÖSSZEGYŰJTÉS)

Első lépésként a munka során a diákoknak az esettanulmányból és az interneten elérhető forrásokból célirányos olvasással kell összegyűjtenie a releváns információkat, valamint fel kell osztani a csoporton belüli szerepeket és szakterületeket. Az esettanulmány-megoldás során fontos, hogy a diákok csak a döntési helyzet felmerülésekor éppen ismert információkkal dolgozzanak, tehát a későbbi eseményeket nem szabad figyelembe venniük.

2. A-ANALYZE (ELEMZÉS)

Ebben a részfolyamatban a diákcsoportok a SWOT-elemzés⁵ segítségével megnevezik a fő kihívásokat, problémákat: megvizsgálják a döntéshozó erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és fenyegetettségét. A SWOT-elemzés segítségével kapnak egy egységes képet és rendszerezni tudják a korábbi kutatómunkájuk eredményeit. Így a folyamat végére megszületik a hipotézis és a fő kérdés, amelyre a kész megoldás ad majd választ.

3. S-SOLVE (MEGOLDÁS)

A diákok a 3. szakaszra eljutnak addig, hogy megoldást javasoljanak a döntéshozónak. Az úgynevezett opciós fa segítségével bemutatják a lehetséges alternatívákat, majd egy érvelés mentén kiválasztják a döntéshozó szempontjából legjobb megoldást és az ehhez szükséges eszközöket. A kiválasztott megoldási javaslatokat strukturálni kell a MECE (mutually exclusive and collectively exhaustive) elv alapján. A csapatnak ezzel párhuzamosan ki kell választania, hogy milyen keretrendszer alapján fogja kiértékelni az egyes javaslatokat. Végezetül, a kiválasztott megoldás(ok) megvalósításához célszerű választ adni az 5W-re⁶ (Why? Who? What? When? Where?), azaz a következő kérdésekre: Miért? Ki? Mit? Mikor? Hol? Amint megvan a megoldási irány, akkor mindezt részletesen kidolgozzák. A kidolgozás során előkerülnek a részletek, konkrét javaslatok, ötletek.

4. E-END

Az esetoldás utolsó lépése a megoldást összefoglaló prezentáció megtartása. A csapatok a PowerPoint-diákat folyamatosan készítik a korábbi lépések során, itt a folyamat végén azokat összerendezik. Ügyelnek arra, hogy minden a megfelelő sorrendben legyen prezentálva, illetve ne maradjanak helyesírási hibák, elütések az anyagban. Van pár kötelező dia, amit érdemes a munka végén megcsinálni.

Fontos, hogy a diákok használják az alábbi eszközöket, és az ún. sCOREs modell alapján készítsék el a prezentációjukat:

⁵ A SWOT angol mozaikszó, amelynek feloldása a következő: Strengths – erősségek, Weaknesses – gyengeségek, Opportunities – lehetőségek, Threats – veszélyek. A Gyengeségek belső tényezők, amelyek nem jól működnek, de lehet befolyásolni a jobb működés érdekében. Az Erősségek belső tényezők, amelyek jól működnek, és befolyással lehet lenni rájuk a még jobb működhetőség érdekében. A Lehetőségek külső tényezők, adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket. A Veszélyek külső negatív tényezők, korlátok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot jelentenek.

⁶ Az 5W a problémamegoldás egyik eszköze, amelynek segítségével alapvető ok-okozati kapcsolatok felderíthetők legfeljebb 5 kérdés megválaszolásával. Eredményeképpen megtalálható a probléma valódi oka, és megfogalmazható a megoldás.

- **start – kezdés:** A prezentáció első diája a borító, amely tartalmazza a csapat és a csapattagok nevét. Ezt vezetői összefoglaló követi, amelyben a diákok már elárulják a megoldásukat. Ez azért fontos, hogy a hallgatóság már a prezentáció elején értse, hogy mire fog kifutni a prezentációban felépített érvelés.

- **Challenges – kihívások:** Ebben a részben a diákok elemzik a döntési helyzetet. Itt lehet a SWOT-elemzést bemutatni. A kihívások rész a legfontosabb problémák összegzésével zárul.

- **Options – opciós fa:** A prezentáció legfontosabb része az opciós fa. A diákok a korábban azonosított kulcsproblémát részlemre bontják, ezekhez lehetséges megoldásokat rendelnek, majd az egyes lehetséges kimeneteket a saját és az adott döntési szituációra illeszkedő szempontrendszer alapján értékelik. Az értékelés során gazdasági, társadalmi, politikai szempontokat is mérlegelhetnek. Az opciós fa célja, hogy egy dián láthatóvá váljon az összes lehetséges kimenet, és összekapcsolja a kulcsproblémát a csapat javaslataival.

- **Recommendations – megoldási javaslat:** Miután a csapat ismertette a megoldása mögötti érveket, részletezi az adott javaslatot: Ki, mikor, mit fog csinálni, mi fog történni.

- **Extras – extrák:** A prezentáció tartalmi részét az extra diák zárják. Itt a csapatok megemlítik a legfontosabb kockázatokat és azok kezelését. A kockázatok felmerüléséhez és várható hatásához valószínűségeket rendelhetnek, ezzel is jelezve, hogy melyek a legjelentősebb rizikófaktorok. Az extrák rész fontos eleme még a cselekvési terv, amely egy időhorizonton ábrázolja a javaslatokat.

- **summary – összegzés:** A prezentációt a vezetői összefoglaló megismétlésével zárjuk, ahol a csapat elmondja a legfontosabb megállapításait.

Miután a csapatok az esettanulmányt otthon feldolgozták és a prezentációjukat elkészítették, azokat 10-15 percben prezentálják a zsűri előtt. A zsűri lehet akár az egész osztály, akik a prezentáció után kérdéseket tesznek fel a prezentáló csapatnak. Nagyon fontos, hogy a prezentáció egy szerepjáték is egyben. A zsűri a döntéshozó, a csapat pedig a tanácsadók szerepét játssza.

II. Pedagógus által irányított közös beszélgetés

Az esettanulmány-feldolgozás másik formája, a pedagógus által vezetett közös, órai beszélgetés a fentebb kifejtett alkalmazási mód alapján. Az esettanulmány-megoldásra fordítandó ideális idő tanórai keretek között 2 x 45 perc (dupla óra), de a rendelkezésre álló idő függvényében tetszőlegesen felhasználható akár csak a módszer egy-egy eleme is.

Ebben az esetben a tanár előre készül a helyzet megértésére vonatkozó kérdésekkel. Feltárja a döntéshozó személyéhez vagy az általa vezetett szervezethez kapcsolódó fontos tényezőket, valamint a külső környezeti adottságokat. Miután ez megtörtént, közösen felírnak egy döntési fát, és az alapján beszélgetnek a döntést befolyásoló szempontokról. A gyakorlat célja, hogy a diákok átlássák az adott döntési helyzethez kapcsolódó pro és kontra érveket. A rendelkezésre álló idő utolsó harmadában megvitatják a lehetséges megoldásokat, valamint az ahhoz kapcsolódó kockázatokat.

Az esettanulmány-megoldás tehát egy komplex folyamat, amely egyszerre fejleszti a diákok problémamegoldó, analitikus, strukturáló, időgazdálkodási és prezentációs képességét. A feladat megoldása során csapatban dolgoznak, és egymásnak delegálnak feladatokat. Az esettanulmány-megoldásról bővebben a case-study.hu blogon olvashat! A zsolt@case-solvers.com e-mail címen tud velünk kapcsolatba lépni.

Varga Balázs

Az érzelemfejlesztés lehetőségei iskolai környezetben

Az érzelmi intelligencia

Az érzelmi intelligenciának nincs egyetlen általános, tudományosan elfogadott definíciója. Megközelítőleg azt mondhatjuk, hogy az érzelmi intelligencia „*egy olyan képességegyüttes, amely az érzelmek alkalmazkodást szolgáló, kognitív bátékonyt erősítő funkcióját aknázza ki*” (Nagy 2010: 5). Aki megfelelően értelmezi saját és mások érzelmeit, aki hatékonyan szabályozza érzelmeit, illetve az érzelmekből fakadó kölcsönhatásokat is, annak a személynek feltehetően nagyobb esélye van pozitív alkalmazkodási kimenetre. Az érzelmi intelligenciának különböző megközelítései és többféle értelmezései vannak. Jellemzően két modellt különböztetünk meg:

Az egyik a *képességalapú modell*, ami az érzelmi intelligenciát kizárólag mentális adottságok halmaza mentén definiálja, ennek a megközelítésnek a fő képviselői az érzelmi intelligencia-kutatásban nagy áttörést hozó kutatópáros: Salovey és Mayer. E modell szerint az érzelmi intelligenciának négy részkészsége van: 1) az érzelmek észlelése és kifejezése, 2) az érzelmek használata, 3) az érzelmek megértése, 4) az érzelmek szabályozása (Mayer – Salovey 1997). A modellben a felsorolt négy komponens összessége írja le az érzelmi intelligenciát mint képességet. A négyágú modell értelmezése csak a kontextusokat figyelembe véve nyer értelmet.

A másik megközelítés hívei a *kevert érzelmi intelligencia-modellt* tartják a helyes megközelítésnek, ami a mentális képességek, személyiségvonások, társas kompetenciák és motivációs faktorok együtteseként írja le ezt a jelenséget. A modell követői továbbá hangsúlyozzák az érzelmi intelligencia és az IQ közötti különbséget (Goleman 1997). E megközelítés fontosabb képviselői Bar-On és Goleman.

Az érzelmi intelligencia mint képesség jellemzően interakcióban tapasztalható, amikor az egyén felismeri, mi az adott szituációban a legmegfelelőbb viselkedés. Az érzelmi intelligencia fejleszthető, tanulható. A mindennapi fejlesztési lehetőségeken túl (pl.: pontos érzelemkifejezések gyakorlása, tükrözés stb.), csoportos gyakorlásra is van lehetőség. Több példát fogok bemutatni az előadás során, de kettőt közösen is kipróbálunk kvázi tréning-szituációban.

Irodalom:

- Goleman, D. 1997. *Érzelmi intelligencia*. Budapest: Háttér Kiadó.
- Mayer, J. D – Salovey, P. 1997. What is emotional intelligence? In: P. Salovey – D. Sluyter (Eds.): *Emotional development and emotional intelligence*. New York: Basic Books. 3–31.
- Nagy H. 2010. *A képességalapú érzelmi intelligencia-modell érvényességének empirikus elemzése*. Doktori disszertáció. Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar.

Két játék:

TÜKÖRJÁTÉK

A csoportot párokra osztjuk. A játék lényege, hogy valaki bemutat egy érzelmkifejezést, amit a másik megpróbál értelmezni. Aki az érzelmkifejezést tette, az visszajelez, hogy jól értette-e a másik, utána cserélnek. Felváltva haladnak a párok:

- Én akkor vagyok csalódott... / Én akkor vagyok lelkes... / Én akkor izgulok a legjobban... / Én akkor vagyok a legbüszkébb... stb..
- Megértem, hogy akkor vagy csalódott, hiszen... stb.

A játék célja az érzelmkifejezés, a megfelelő értelmezés és a visszajelzés gyakorlása.

A BESZÉLŐ BOT

A beszélő bot egy csoportos játék, ami alkalmazható szabadon vagy tematikusan is. Ehhez egyetlen tárgyi eszközre van szükségünk: egy botra. A játék célja, hogy a jelenlévők a teljes figyelmüket arra az emberre fordítsák, akinél a bot van. Amíg nála van a bot, csak ő beszélhet. A botot birtokló ember szabadon beszélhet bármiről (ha tematikus a játék, akkor a kijelölt témáról), és kifejezheti az érzelmeit a témával kapcsolatban („én úgy érzem...”, „engem az dühít...” stb.). Mikor befejezte a mondandóját, a botot átadja annak, aki igényli (vagy a mellette ülőnek). Aki átveszi a botot, röviden összefoglalja azt, amit az előző ember mondott, és utána beszélhet szabadon. Ifjúsági vagy gyerekcsoportoknál a facilitátor (tréner, pedagógus) megegyezhet a csoporttal, hogy köhögéssel jelzi, ha az illetőnek „lejárt az ideje”. A botot addig adják körbe, míg mindenkinél volt, és mindenki elmondhatta, amit szeretett volna. Az utolsó körben lehet visszajelzést adni az élményekről és végkövetkeztetésről. A játék célja az értő figyelem, a meghallgatás, az értelmezés és az összefoglalás gyakorlása.

ÉRZELEMTOVÁBBÍTÁS

A csoporttal először tisztázzuk azokat az érzelmeket – az úgynevezett alapérzelmeket –, amelyeket a világon mindenhol felismernek az emberek a kutatások szerint. Ez a hat érzélem: a düh/harag, szomorúság, meglepettség, félelem, undor és boldogság öröm. De vajon tényleg olyan könnyű felismerni ezeket az érzelmeket? A játékhoz 5-6 fős csapatokat kell képezni. A csapatok felállnak egy sorba és egy irányba néznek. A legutolsó emberhez odamegy a játékvezető, és odaadja neki a hat kártyát, amelyeken az alapérzelmekek vannak. Ez az ember elteszi a kártyákat egy kivételével. Azt az egyet kell először elmutogatnia a sorban következő embernek. Ha kigondolta, hogyan fogja elmutogatni az érzelmet, megérinti a következő vállát, aki csak ekkor fordul meg és szó nélkül próbálja felismerni az érzelmet. Aztán rajta van a sor, megérinti a következő ember vállát és „átadja” az érzelmet. Ha végig ment az első kör, akkor egyeztet az első és az utolsó ember, hogy sikerült-e továbbítani az adott alapérzelmet. Utána jön a következő kártya, összesen hat körön keresztül. A játék célja, hogy játékos formában tanítsa meg az alapérzelmekeket, illetve érzékeltesse, hogy az érzelmekek felismerése nem is annyira magától értetődő, mint ahogy gondoljuk.

KÖRGYAKORLAT

A csoportot párokra osztjuk, vagy párokba rendeződnek. A párok egymással szembe állnak, és így alkot a csoport egy kört. A játékvezető/pedagógus felolvas/felvet egy témát, amelyről a meghatározott időtartam végéig beszélniük kell a pároknak. Az idő felében az egyik, a másik felében a másik beszél. Fontos, hogy figyeljenek egymásra, mindenkinek jusson idő. Ha ezzel gond van, a játékvezető szólhat az idő felénél, de a legjobb, ha ők maguk igyekeznek jól beosztani az idejüket, „érzés” alapján. Ha lejár az idő, akkor témát és párt is váltanak (mindenki elmozdul, eggyel arrébb). A témák a könnyedebbeiktől haladnak a komolyabb, személyesebb kérdések irányába. Ahogy nő a komolyság, úgy nő az időtartam (az elsőnél 1 perc, az utolsónál 4 perc javasolt).

Példák az alkalmazható témasorra:

1. Mi kedvenc ételed/italod?
2. Mi volt a múlt hétvégi programod?
3. Mi a véleményed az iskoládról?
4. Mi a legkedvesebb élményed?
5. Mi a legkellemetlenebb élményed?
6. Ki az, akit a legjobban kedvelsz?
7. Ki az, akit a legkevésbé kedvelsz?
8. Ha holnap reggelre csoda történné, mi változna meg az életedben?
9. Mi az, amitől a leginkább tartasz?

Fontos, hogy a játékvezetőnek szem előtt kell tartania, hogy a felvetett témák ne érintsenek érzékeny területet. Ha valaki nem kíván az adott témáról beszélni, kiszállhat a körből, illetve ő dönti el, hogy a következő témánál visszaáll-e, vagy végleg kimarad. Ha valaki ilyen módon pár nélkül maradna, a játékvezető beáll.

Versenyek

Köszönjük, hogy részt vett az MCC pedagóguskonferenciáján! Ha felkeltette érdeklődését az MCC Fialat Tehetség Programja vagy Középiskolás Programja, kérjük, ajánlja kollégái, diákjai számára!

Fialat Tehetség Program honlapja: fit.mcc.hu

Középiskolás Program honlapja: kp.mcc.hu

Évente megrendezésre kerülő versenyek:

FIT Kaland Országos Tehetségverseny

A FIT Program által szervezett II. MCC FIT Kaland Országos Tehetségverseny egy egyedülálló, több képzési területet felölelő országos tanulmányi csapatverseny, amely a negyedikes általános iskolás korosztályt szólítja meg. A verseny során a diákok háromfős csapatokban közösen dolgoznak egy projekten, amelyet később közösen mutatnak be egymásnak és a közönségnek. Célja az, hogy a diákok az iskolai oktatáson túlmutató tudományterületekkel is megismerkedjenek és betekintést nyerjenek a FIT Program világába.

Országos Középiskolai Problémamegoldó Verseny (OKPV)

Uralkodók és fejedelmek őrlődnek kétségek között, kihívások sora terheli vállalkait. A dicsőség és végromlás útjai homályosak, így tanácsadók bölcsessége utolsó reményük. Válg uralkodók és fejedelmek tanácsadójává és fordítsd a történelem kerekét a magad dicsőségére! Alakítsd Te a történelmet!

Az MCC és a Case Solvers közös rendezésű versenyére a 9–12. évfolyamos középiskolás diákok jelentkezését várjuk, akik háromfős csapatokban egy történelmi döntési helyzetet dolgoznak fel. Az otthoni felkészülés után a megoldott esettanulmányokat közösen prezentálják egy vállalati vezetőkből és történészekből álló szakmai zsűri előtt.

További információ: okpv.hu

Bonus Intra Országos Történelemverseny

Közel 10 éve kerül megrendezésre a Bonus Intra Országos Történelemverseny, amelynek során különböző történelmi korszakokban mélyülhetnek el a 9–12. évfolyamra járó középiskolás diákok. A versenyzés alatt nemcsak új és izgalmas történelmi ismeretekkel gazdagodhatnak a tanulók, hanem próbára tehetik kutatói, esszéírási, valamint prezentációs képességeiket is. A verseny első, online fordulója kiegészül egy játékos, a kockázatvállalási képességet is fejlesztő „kaszinó” modullal, amelyben megsokszorozhatják, de akár el is veszíthetik az eddig megszerzett pontjaikat a versenyzők. A legjobbak a Mathias Corvinus Collegiumban megszervezett döntőn mérhetik össze tudásukat a legnevesebb magyar történészekből álló zsűri előtt.

További információ: <https://www.facebook.com/bonusintra/>

MCC Debate! vitaverseny

Az MCC Debate! elnevezésű disputaversenyre háromfős csapatokban várjuk a középiskola bármely évfolyamáról a jelentkezőket. A vitaverseny során először esszé formájában kell bizonyítaniuk a csapatoknak érvelési képességeiket. Az MCC Debate! a diákok vitakultúráját hivatott fejleszteni különböző társadalmi, közéleti, politikai témákon keresztül, amelyek érdeklik a középiskolás korosztályt. A verseny különböző formátumú vitákban is tapasztalatot nyújt, legyen szó akár a törvénytárgyalás vagy a Karl Popper-féle vitaformátumról.

A versenyre való nevezéshez egy érvelő esszét kell készítenie a vitázni vágyóknak, amelyben az adott évben megadott tételmondat mellett vagy ellen érvelnek.

További információ: <https://www.facebook.com/mccdebate/>

11 Mi az, ami tetszett/nem tetszett Önnek Dr. Kádár Annamária előadásában?

.....

.....

12 Megfelelőnek tartotta a cateringszolgáltatás minőségét (ételek, kávé, kiszolgálás módja, személyzet, szervezettség)?

(Egyáltalán nem.) ① ② ③ ④ (Maximálisan elégedett voltam.)

13 Melyik délutáni workshopon vett részt az első, illetve a második időszámban?

	1. időszámban	2. időszámban
Ábrahám Zsolt: Esettanulmány-megoldás a gyakorlatban		
Fegyverneki Gergő: Diákbarát megoldások a biztonságos internethasználat és a médiatudatosság tanításához		
Dr. Tanács János: Az érvelési képességek fejlesztése		
Varga Balázs: Az érzelemfejlesztés lehetőségei iskolai környezetben		

14 Hogy tetszett Önnek a workshop?

1 = Nem nyerte el a tetszésemet.
4 = Kiváló volt.

15 Mennyire érzi használhatónak a tréningben való részvételt az Ön pedagógiai munkássága szempontjából?

1 = Nem nyerte el a tetszésemet.
4 = Kiváló volt.

1. időszámban	① ② ③ ④	① ② ③ ④
2. időszámban	① ② ③ ④	① ② ③ ④

16 Mi az, ami tetszett/nem tetszett az 1. időszámban zajló workshopban?

.....

.....

17 Mi az, ami tetszett/nem tetszett az 2. időszámban zajló workshopban?

.....

.....

18 Mi a véleménye összességében a konferenciáról? Miben lenne érdemes fejlesztenünk konferenciáinkat a jövőben? Mi az, ami tetszett/nem tetszett Önnek a szervezésben?

.....

.....

